

PETER VERHELST

1. Er zijn geen scholen meer, ook hier is 'het gezag' verkruimeld. Er zijn geen elkaar bekampende zuilen meer met bijbehorende *territorial pissings*, veroordelende ayatollahs, manifesten, geloofsartikelen, donderpreken, theoretici en magazines.
Wat nog het meest in de buurt komt: er lijkt een tendens te zijn van uitdrukkelijk maatschappijkritische poëzie met bijbehorend ideologisch/politiek jargon, maar het blijft afwachten of deze poëzie de niche/zichzelf overstijgt.
Eerlijk gezegd heb ik de indruk dat de Nederlandstalige poëzie elk jaar een nieuwe injectie krijgt met getalenteerde jongeren die (anders dan in de Nederlandstalige romans) niet alleen hun navelpluis onderzoeken, maar op een uitbundige manier nadenken over hun plaats in de wereld en daarbij van alle mogelijke taalwalletjes eten.
2. Het enige wat ik doe is het plan uitvoeren dat ik uitgestippeld heb: de dichtbundels schrijven die ik wil schrijven. Over mijn plek in het P-landschap heb ik nog geen seconde nagedacht.
3. De site van Poetry International is een schatkamer.
Er is nauwelijks poëzie die in mijn gedichten doorwerkt, wel beeldende kunst of muziek en soms film.
Wat de invloed buitenlandse → Nederlandstalige P: geen idee.
4. Geen idee.
5. Natuurlijk is de Nederlandstalige poëzie één geheel. Nou ja, een geheel. Eerder een kluwen. Een tros met allerlei vruchten, ook uiterst bizarre, uiterst kleine, of stevig uit de kluiten gewassen exemplaren.
6. Zolang de maatschappij evolueert, evolueert de poëzie, dat is gelukkig genoeg onvermijdelijk. Nieuwe technologieën (internet, twitter enz...) hebben een invloed op ons denken en uiteraard ook op poëzie, alleen al door de bereikbaarheid/het overaanbod/de reservoir van de dingen: het is normaal om dagelijks in contact te komen met filmpjes uit Timbuktu of met muziek uit een kamertje in de Pyreneeën en daardoor dus te worden geïnspireerd.
De klimaatcatastrofe is nu al ons leven aan het beïnvloeden en zal zeker ook de poëzie fundamenteel veranderen.
Misschien wordt poëzie, in het extremer en onderdrukkender wordende politieke klimaat, wel (weer) een plek van verzet – een nieuw netwerk van Samizdat, clandestien, omdat poëzie per definitie een raadselachtige en dus subversieve vorm van denken en communiceren is.
En zeker is dat slam/spoken word een nog grotere plaats zal innemen.
7. Tuurlijk is maatschappelijk engagement mogelijk in poëzie. Onze tijd, waarin bepaalde urgenties (klimaat, ongelijkheid...) niet meer te negeren zijn... Onze tijd waarin rassenvermenging en etnische diversiteit een feit zijn... Waarin seksuele diversiteit een feit is... Onmogelijk dat al die zaken niet in poëzie vertegenwoordigd zouden zijn.

Moet dat? Nee. Naast de urgenties zal poëzie vermoedelijk altijd over die ik en die jij gaan, of die jij nu een geliefde, verdriet of de dood is maakt niet uit.

8. Poëzie is het genre van de nuance, van de meerduidigheid, van de vierkante millimeter, van betekenisverschuivingen, van herlezen, van het langzame zien, van verwarring, van beweeglijkheid, van verscheidene mogelijkheden en dat is niet wat men wil. Men wil eenduidigheid, eenvoud, inzicht, moraal van het verhaal.
Langzaam lijkt poëzie te verdwijnen, zelfs uit die (onnozele) canon. Poëzie is zoals de vogels in de Big Ben. Of zoals bijen. Als die weg zijn, is de menselijke beschaving voorbij (zei hij licht hysterisch). Of (ernstiger): het bestaan van poëzie is het bewijs dat er een betere (intensere, meer bewuste, dieper beleefde) wereld mogelijk is.
Kritiek op internet? Geen idee. Geen tijd daarvoor.
Poëziekritiek in Nederland en Vlaanderen? Ik lees die nauwelijks, heb geen overzicht en dus ook geen mening. (Al heb ik enkele critici gelezen die er toch in slagen heel zinnige dingen te vertellen in 300 woorden.)
9. ‘Van dichten comt mi kleine bate’ (veertiende eeuw).
Ik word nauwelijks uitgenodigd op festivals, podia of manifestaties, de inkomsten daaruit zijn dus minimaal.
Natuurlijk zijn lezingen interessant en leiden ze tegelijk af van het schrijven. Maar ik haal mijn geld uit schrijfoverdrachten (voor theater, opera, film).
Aangevuld met een werkbeurs. Of met een literaire prijs. Bij voorkeur uit de combinatie daarvan. Op regelmatige basis. Ach, nooit is het genoeg.
10. Uiteraard verrijken slam en spoken word de poëzie, niet alleen omdat die een totaal nieuw publiek in aanraking brengen met gedichten, maar ook omdat ze nieuwe taalvormen en directheid binnensmokkelen in poëzie. Slam en spoken word hebben een eigen dynamiek die uiteraard niet altijd standhoudt op papier, omdat die gedichten nu eenmaal door hun directheid en door de performance een onmiddellijke impact moeten hebben op het publiek. En het dus niet moeten hebben van subtiliteiten die pas na herhaaldelijk herlezen worden gezien.
11. Zonder nadenken. Paul van Ostaijen.